Uniono por la Linguo Internaciona Ido (ULI)

NOVA OFICALA VORTI

- 2014 -

Listo di nova oficala vorti di la linguo Ido
kompilita da
Tiberio Madonna
Sekretario por Linguala Questioni dil ULI

Ica listo esas kompilita en marto 2015 e kontenas omna vorti oficaligita en la yaro 2014; apud singla vorto indikesas inter embracili l'exakta dato dil adopto.

---

aerogel.o vice "aerojelo" {16ma di junio 2014}.

gel.o {16ma di junio 2014} [*Kem.*] Koloido jeleatra konsistanta ek liquido dispersita en solido [AFHI gel | G Gel | R гель].

gol.o {16ma di junio 2014} [*Sport.*] En certena sportala ludi (futbalo, *handbalo, hokeo, edc), enirigo di balono aden specala strukturo retizita [AI goal | F but | G Tor | HI gol | I rete | R гол].

hamburger.o. {16ma di junio 2014} Ronda loncho ek triturita karno, fritita o grilita, ordinare kondimentizita o garnita per plura ingredienti (mayonezo, kechupo, lonchi tomata, onyona, fromaja, edc), ofte pozita inter du ronda lonchi ek specale lejera pano e tale manjata kom sandwicho [AFI hamburger, A burger | G Hamburger | H hamburguesa | R гамбургер].

hardwar.o {16ma di junio 2014} [*Inf.*] La tota materiala parto di *komputerala sistemo [AHI hardware | F matériel informatique | G Hardware | R аппаратура].

hoke.o {16ma di junio 2014} [*Sport.*] Komuna nomo di diversa sporti en qui du esquadi esforcas lansar disko o bulo aden l'adversa goluyo impulsante ol per J-forma bastoni, exemple: gazon-hokeo, glacio-hokeo, rul-hokeo, subaqua hokeo [AFHI hockey | G Hockey | R хоккей].

ideogram.o. {16ma di junio 2014} Desegnuro o simbolo reprezentanta nociono od ideo, quale en Chiniana skriburo [A ideogram, ideograph | F idéogramme | G Ideogramm | H ideograma | I ideogramma | R идеограмма].

kartun.o. {16ma di junio 2014} Rakonto o naraco konsistanta ek serio de desegnuri, ordinare dispozita bendatre ed ofte provizita per texto (komenti, dialogi, edc) insertita en buli o buxi super, sub o en la imaji [A comic strip, strip

cartoon, cartoon | F bande dessinée | G Comic | H cómic | I fumetto | R комикс].

kechup.o. {16ma di junio 2014} Sauco ek tomati, vinagro, sukro, salo e diversa spici [AFHI ketchup | G Ketchup | H kétchup | R кетчуп].

klon.o {16ma di junio 2014} [*Biol.*] **1** Ensemblo de DNA-fragmenti, celuli od individui havanta identa genaro pro decendar per genal manipulado del sama original DNA-fragmento, celulo od individuo. **2** Singla DNA-fragmento, celulo od individuo de ta ensemblo. **3** [*Inf.*] Preciza imituro de *komputeral programo od aparato di altra firmo, ordinare plu chipa kam la originalajo. [AF clone | G (1-2) Klon; (3) Nachahmung, Clone | H clon | I clone | R клон].

komputer.o {15ma di oktobro 2014} [*Inf.*] Elektronikal aparato qua traktas datumi ed exekutas plura taski segun instrucioni o programizo [A computer | F ordinateur | G Computer | H ordenador, computadora | I computer | R компьютер].

komunitat.o. {15ma di oktobro 2014} **1** Grupo de personi vivanta kune e/o unionita da komuna interesti, valori, bezoni, religio, nacionaleso e.c. **2** [*Biol.*] Grupo de organismi qui vivas ed interagas en la sama cirkumajo [A community | F communauté | G Gemeinschaft | H comunidad | I comunità | R сообщество].

lift.o. {15ma di oktobro 2014} Aparato qua movas personi o kargaji inter etaji di edifico [A lift, (US) elevator | F ascenseur | G Aufzug, Lift | H ascensor | I ascensore | R лифт].

logotip.o. {15ma di oktobro 2014} Desegnuro o skriburo uzata kom simbolo por firmo, societo, edc [AFI logo | F logotype | G Logo | HI logotipo | R логотип].

marsupi.o {15ma di oktobro 2014} [*Biol.*] Abdominala pelo-posho che la femini di grupo de primitiva mamiferi, qua kontenas la mameti e shirmas la yuni dum la unesma kresko-tempo pos lia nasko [A marsupial pouch, AF marsupium | F poche marsupiale | G Marsupium, Beutel | H bolsa marsupial, HI marsupio | R сумка]. **REM.** MARSUPIAL- cesis existar kom aparta radiko.

maskot.o. {15ma di oktobro 2014} Persono, objekto o (plu ofte) bestio uzata kom simbolo od emblemo di grupo de personi, institucuro, evento, edc [A mascot | FI mascotte | G Maskottchen, Maskotte | H mascota | R маскот].

maus.o {15ma di oktobro 2014} [*Inf.*] Aparato elektronikala kapabla sendar impulsi a komputero talmaniere ke a movo di olu korespondas altra movo analoga di indikatoro flechoforma sur la skreno, nomata “apuntilo” [A mouse | F souris | G Maus | H mouse | I mouse | R компьютерная мышь].

misil.o. {15ma di oktobro 2014} [*Mil.*] Exploziva projektilo su-propulsanta e direktebla [AFI missile | G Rakete, Flugkörper | H misil | R реактивный снаряд; ракета].

motel.o. {15ma di oktobro 2014} Hotelo por automobileri [A motel | F motel | G Motel | H motel | I motel, autostello | R мотель].

movement.o. {15ma di oktobro 2014} Ensemblo de agi ed esforci koordinata da grupo de personi qui volas atingar

skopo partikulara, precipue en domeno social, kultural, artal o politikal [A movement | F mouvement | G Bewegung | H movimiento | I movimento | R движение]. **REM.** Vorto sempre plu ofte uzata, vice la tilnuna MOVADO.

mustach.o. {15ma di oktobro 2014} Labio-barbo [AF moustache, (US) mustache | G Schnurrbart | H bigote, mostacho | I baffi, mustacchi | R усы].

nazi.a. {15ma di oktobro 2014} Koncernanta la Germana Nacional-Socialista Laborista Partiso (1920-1945). **nazi.o**, **nazi.ist.o**. Membro di ta partiso [AG Nazi | FHI nazi | I nazista | R нацист].

next.a. {25ma di oktobro 2014} Maxim proxime sequanta ye spaco, tempo od ordino [A next | F prochain, suivant | G nächste | H siguiente, próximo | I prossimo, seguente, venturo, successivo | R ближайший; соседний].

okur.ar {25ma di oktobro 2014} (*ntr.*) **1** Esar trovebla od experiencebla en certena loko o dum certena periodo: *ta vorto okuras en multa lingui* | *tala trafik-acidenti okuras ofte ca-sezone* | *nivo-tempesti okuras en nordala landi* | *oxigeno okuras naturale en l'atmosfero dil Tero* | *se on kontas la okuri di singla vorto en sat longa texto*. **2** Venar aden la mento o pensado di ulu: *nova idei okuras a lu dum ke lu skribas* | *ne mem okuris ad el exkuzar su* | *to nultempe okuris a me!* [A to occur | F (1) se produire, se présenter, se rencontrer; (2) venir a l'esprit; (~o) (1) occurrence | G (1) geschehen, vorkommen, stattfinden; (1,2) einfallen; (~o) (1) Okkurrenz | H (1) ocurrir; (2) ocurrirse | I (1) occorrere, succedere, avvenire; (2) venir in mente | R (1) случаться,

происходить; (2) приходить в голову, приходить на ум].

opcion.o {25ma di oktobro 2014} **1** Singla de plura selektebla elementi, projeti, ag-manieri, edc. **2** [*Fin.*] Darfo komprar o vendar ulo segun certena kondicioni en certena tempo-spaco: *exekutar opciono* [AF option | G (1) Wahl; (2) Option | H opción | I opzione | R (1) выбор; (2) опцион].

pedikur.ar {25ma di oktobro 2014} (*tr.*) Sorgar o flegar la pedi di ulu. **pedikur.o**. Tala ago [AI pedicure | F pédicure | G Pediküre, Fußpflege | H pedicura | R педикюр]. > MANIKURAR (anke oficala).

pliz {25ma di oktobro 2014} (*interjeciono*) = "Me pregas vu pri lo". Ol esas formulo di politeso uzata kande on demandas ulo de ulu. **REM.** Ol korespondas a "voluntez" ma postulas altra konstrukto plu fluanta, kurta, komoda e direta, nam on uzas la volitivo direte pri la chefa verbo, exemple: "*Voluntez apertar la fenestro*" = "*Pliz apertez la fenestro*" [A please | F s'il vous plaît | G bitte | H por favor | I per favore | R пожалуйста].

podkast.o {25ma di oktobro 2014} [*Inf.*] *Audio- o *video-dokumento publikigita che +Interreto per la RSS-protokolo, tale ke la uzanti povas abonar kanalo ed automate recevar nova dokumenti [AFHI podcast | F balado | G Podcast | R подкаст].

posterior.a. {25ma di oktobro 2014} Posa o dopa ye tempo, spaco od ordino (Ant. ANTERIORA, anke oficala) [AH posterior | F postérieur | G späterer; nachherig | I posteriore | R последующий; задний].

quoniam. {25ma di oktobro 2014} Konjunciono kauzala signifikanta “esante ke, konsiderante ke, donite ke, egarde ke”: *quoniam tu timas esar male aceptata, ne vizitez lu* | *quoniam tua desfortuno ne havas remedio, tolerez ol kun pacienteso* [A since, as, seeing that, inasmuch as, considering | F puisque, depuis que, du moment que, vu que, étant donné que, comme | G da, in Anbetracht dessen dass | H pues que, ya que, puesto que, visto que, como | I poiché, giacché, dal momento che, visto che, dato che, siccome | R поскольку, так как | L quoniam]. **REM.** QUONIAM enduktas kauzo, motivo, cirkonstanco konocata (Latine: *causa cognita*), dum ke PRO KE expozas e revelas la kauzo determinanta di ul evento: *quoniam el esis nefidela* [konstato]*, il abandonis el* | *il abandonis el, pro ke* [expliko] *el esis nefidela* | *quoniam tu promisis irar, irez* | *quoniam tu esas hike, helpez me* | *quoniam to plezas a ni e detrimentas nulu, pro quo renuncar lo?* | *quoniam nun ne pluvas, me quik ekiros e rapide marchos, nam me ne havas parapluvo, pro ke me perdis ol hiere*.

recikl.ar {25ma di oktobro 2014} (*tr.*) **1** Traktar materio ne plus uzata o ne plus uzebla, por krear nova uzebla materio: *reciklar jurnali, vitra boteli, plastika vazi* | *reciklebla materio* | *reciklerio por papero*. **2** Obtenar per traktado nova uzebla materio ek materio ne plus uzata o ne plus uzebla: *kuverti ek reciklita papero* | *boteli ek reciklita vitro* [A to recycle | F recycler | G recyceln, rezyklieren | H reciclar | I riciclare | R рециклировать, повторно использовать, утилизировать | E recikligi]. **recikl.o**, **reciklad.o**. Tala traktado [A recycling | F recyclage | G

Recycling, Rezyklierung | H reciclaje | I riciclaggio | R переработка отходов].

resurs.o. {25ma di oktobro 2014} Singla del elementi, moyeni, richaji, havaji, edc (material o figural) quin on disponas por kontentigar bezono od entraprezar ulo: *la aqua resursi di lando* | *uzar omna resursi di la linguo* [A resource | F ressource | G Mittel, (~i) Ressourcen | H recurso | I risorsa | R (~i) ресурсы, средства, запасы].

rugbi.o {25ma di oktobro 2014} [*Sport.*] **1** Nomo di sporto en qua du esquadi ek 15 homi esforcas portar ovala balono trans l'adversa golo-lineo o pedfrape lansar ol super la horizontala stango di lua H-forma goluyo. **2** Komuna nomo di plura varianti di ta sporto, kun esquadi min granda e kelke diferanta reguli [AFHI rugby | G Rugby | R регби].

sit.o. {25ma di oktobro 2014} Loko material o virtuala ube situesas kozi od eventaji. **REM.** Ol esas tre utila precipue en la senco di loko virtuala relatanta l'interreto: "ret-sito", ube la formo "ret-situo" antee uzita ne semblas tre apta, nam la situo esas "la situar" en certena loko, ne la loko ipsa, nek la kozo situata ("situajo") [A site | F site | H sitio | I sito].

situacion.o. {4ma di novembro 2014} Ensemblo de circonstanci o kondicioni qui afektas ulu od ulo en certena instanto o periodo: *ekonomiala*, *politikala situaciono di lando* | *la situaciono dil Ido-movemento* [AF situation | G Lage, Situation | H situación | I situazione | R ситуация]. **REM.** SITUESO koncernas nur pozeso en ca o

ta loko: *la mala SITUACIONO ekonomiala di Portugal ne konsequas de lua SITUESO (inter Atlantiko e Hispania).*

skan.ar {4ma di novembro 2014} (*tr.*) Explorar la tota surfaco di ulo (texto, objekto, korpo, regiono, edc) per aparato uzanta radio-faski (lumala, elektronala, X-ala, edc), elektromagnetala ondi, ultrasoni, edc, por obtenar informi pri ol ed/o produktar imajo (dijitala, televizionala, edc) de ol [A to scan | F scanner | G scannen | H escanear | I scandire, scannerizzare, scansionare | R сканировать].

softwar.o {4ma di novembro 2014} [*Inf.*] Ensemblo de programi e procedi exekutanta certena taski en komputerala sistemo [AHI software | F logiciel | G Software | R программное обеспечение].

sponsor.ar {4ma di novembro 2014} (*tr.*) Subvencionar evento (ordinare sportal, kultural o ciencal) po la darfo reklamar ulo dum ol [A to sponsor | F sponsoriser | G sponsorn | H patrocinar | I sponsorizzare | R спонсировать].

steward.o. {4ma di novembro 2014} Oficisto qua sorgas voyajanti en treno o (plu ofte) en aviono, precipue per adportar a li drinkaji e nutrivi. **steward.in.o**. Muliero qua exekutas ta ofico [A stewardess | F hôtesse de l'air | G Flugbegleiterin, Stewardess | H azafata, auxiliar de vuelo, (Amer.) aeromoza | I hostess, assistente di volo, assistente di bordo | R бортпроводница, стюардесса | E stevardino]. **steward.ul.o**. Viro qua exekutas ta ofico [AFI steward | G Flugbegleiter, Steward | H azafato, auxiliar de vuelo, (Amer.) aeromozo | I assistente di volo, assistente di bordo | R бортпроводник].

supermerkat.o. {4ma di novembro 2014} Granda butiko ofranta nutrivi, drinkaji, menajala vari, edc, ube la kompranti prenas ipse la vari de tabuli, ordinare aden korbi od ajuroza manuala chareti, e pagas li an kasi plasizita an la ekireyo [AI supermarket | F supermarché | G Supermarkt | H supermercado, súper | I supermercato | R супермаркет].

ultim.a {4ma di novembro 2014} (*lit.*) La maxim lasta [A last | F dernier | G letzt | H último | I ultimo | R последний].

valut.o {4ma di novembro 2014} [*Ekon.*] Pekunio cirkulanta en ula lando o banko-sistemo [A currency | F devise | G Valuta, Währung | H divisa | I valuta | R валюта].

volebal.o {4ma di novembro 2014} [*Sport.*] Sporto en qua du esquadi sis-homa, plasizita amba-latere di pendanta reta bendo, esforcas igar balono transirar la reto e falar adsur l'adversa agro, impulsante ol per la manui o (min ofte) per la kapo [A volleyball | F volley-ball | G Volleyball | H voleibol, vóleibol, balonvolea, vóley | I pallavolo, volley | R волейбол].

xenofobi.o. {4ma di novembro 2014} Desfido, timo, antipatio od odio a homi o kozi stranjera [A xenophobia | F xénophobie | G Fremdenfeindlichkeit, Xenophobie | HI xenofobia | I senofobia | R ксенофобия].

zip.o. {4ma di novembro 2014} Klozilo por vesti, saki, edc, konsistanta ek du paralela rangi de denteti metala o plastika, intrikebla od desintrikebla per intershovo di mov-peco tirata per tenilo: *zip-klozar*, *zip-apertar vesto* [AI zip, A zip-fastener, (US) zipper | F fermeture à glissière,

fermeture éclair | G Reissverschluss | H cremallera, (Amer.) cierre, cierre eclair | I cerniera lampo, chiusura lampo | R молния (застёжка)].

zo.o. {4ma di novembro 2014} Parko ube vivas ed expozesas al publiko exotika bestii [A zoo | F zoo | G Zoo | H zoo | I zoo | R зоопарк | Por zoo | Ned zoo].

Ek *Oficala Komunikilo* numero 1 dil 16ma di junio 2014, *Oficala Komunikilo* numero 2 dil 15ma di oktobro 2014, *Oficala Komunikilo* numero 3 dil 25ma di oktobro 2014 ed *Oficala Komunikilo* numero 4 dil 4ma di novembro 2014.